

Av kjærlighet TIL OSLO!

fra boligområdene og bringer deg gjennom byen vår i grønne omgivelser. Dette turkartet viser turveiene og forteller om severdigheter langs dem.

I arbeidet med å lage turkartene har vi oppdaget utrolig mye fint om Oslo. Vi har leitt høyt og lavt etter fine severdigheter langs turveiene, særlig historiske severdigheter. Nær og fjern er kjent, angår med kjærlighet, men det sammen utgår de Oslo, byen i hjertet vårt.

Den mest kjente turveien går langs Akerselva, men det fins over 200 km turveier i Oslo, fra Lysakerveien til Vestli i øst. Turveiene ligger ikke langt

PS: Hvis du kun går, bør alle severdigheter langs Akerselva er listet av på tur, har du en egen turkart.

Ta bilde av din turvei i Oslo og del på instagram

Turveiene er delt inn i navn fra A til E. Du kan for eksempel følge turvei D0 fra Akerselva til Grund eller turvei A1 langs Lysakerelva. Turveiene er enten asfalterte, gruslagte eller en sti. Noen steder stopper turveien, og for å komme videre må du fortssette på fortaur eller annen asfaltert vei. Turveiskilt vil hjelpe deg til å finne fram.

#turveiOslo

Ansvarlig: Trude H. Øien. Seibeneter: Frieda Eriksen, Lars Tore Bjørn, Eli Grønlied og Hanna Østhus. Kart: Plan- og bygningsvesen. Design: til Oslo reklambyrå, Trykk: Spocita Oslo. Forseidfoto: Joakim Aarssen. Det ikke ansett er nevnt, er tatt ut av Bestillingss. 3. opplag, april 2014 © Oslo kommune, Bymijøleten.

1 D8 Rådhuset med det rare i

I Rådhusgata 7 står en rød bygning som fra 1734 var Christianias rådhus. I rådhuset ble det avholdt rettssaker, og fra 1745 til 1855 i byens eneste politistasjon i huset. Politiets oppgaver handlet den gangen om mer enn ro og orden – en av de viktigste oppgavene var å sørge for at handel gikk riktig for seg. Man kunne for eksempel bli straffet om man solgte brod uten handelsprivilegium. Huset ble også brukt som fest- og teaterlokale. Like lystig var det ikke i den mørke kjelleren som ble brukt som fengsel. Her satt tiggere, losjeggere, flykkere og andre som forstyrret byens ro og orden.

2 D8 Christiania Torv, byens gamle torg

Da Oslo ble omdøpt til Christiania i 1624, måtte den nye byen ha et torg. Ved torget ble byens viktigste bygninger, hovedkirke og rådhus, bygd. På torget var det også bonn og gapestokk, og i en periode ble folk henrettet her. Det er mulig at mestermannen, byens boddebil, bodde i det lave huset i Rådhusgata 19. Torgets størstehstid var imidlertid kort. Kirken brant i 1686. Ny kirke ble bygd på Stortorget – Oslo Domkirke. Rådhuset ble flyttet et halvt århundre senere, men gapestokken sto på torget til midten av 1800-tallet. Mye mer om Kvadrantens historie finner du på nettstedet www.kvadranten.oslo.no.

3 C8 Pipervika, kvartalet som måtte gi tapt for Rådhuset

Området ved Rådhuset var en gang et arbeider- og forlystelsesstrøk som het Pipervika. Hit kom byens borgere med mokka si, og byens renovasjonsmann, nattmannen, tokte sine lass av møkk og dyrelsk for. Og her lå bordelene «Duesgate» og «Napoleons slott». Mens planene om et nytt rådhus betydde slutten for Pipervika. Alle de gamle bygningene, unntatt Vestbanen, måtte vike da Oslos nye rådhus skulle bygges. Grunnsteinen ble lagt i 1931, og Rådhuset ble innviet i 1950. Pipervika er imidlertid ikke fullstendig borte. Blant annet skissert stedet i Christian Kroghs roman Albatros.

4 C8 Aker brygge, fra stål til stil

Aker brygge startet som et lite mekanisk verksted ved Akerselva i 1841. I 13 år produserte verkstedet sprøyter og små maskiner for det flytted net til Pipervika på å bygge dammen. I 1955 tok det navnet Akers verft og hadde da vokst til en imponerende gigant. Ollje- og skipsstatistikken i begynnelsen av 1970-årene rammet imidlertid Aker verft hardt, og i 1982 var det slutt. Lenge lå området brakk og dyster, for forvandlingen til det vi i dag kjenner som Aker brygge startet i 1985.

5 C8 Tjuvholmen, bad og rettersted

Som et stykke Venezia ligger Astrup Fearnley-museet ytterst på Tjuvholmen. Slik var det ikke alltid vært. Tiden kan sju historien på hodet. En gang har «Plata» en fasnjonabel park, St. Hanshaugen var en hestekirkegård og Tjuvholmen var rettersted for tyver. Senere, på 1800-tallet, ble det anlagt et damebad på Tjuvholmen. Mann og kvinner hadde egne bad slik at de ble skånet for synet av det nakne motsatte kjønn. Til tross for dette fikk Selskabet for Christiania Byes Vel, som hadde åpnet damebadet, følgende melding fra en dame som hadde sett to menn bade: «Det var en Lykke, at dette Fruentimmer ikke var av de svageste der bruger bade, thi ellers kunde det jo lett haendst, at Forskrækkelsen kunde have frembragt hos hendes et Slag eller Krampe, og hun saaledes endt si Liv i Bædet.» Tjuvholmen kan nok forskrekkte folk ennå, men da helst i form av samtidskunst og høye restauranterejninger.

6 A5/6 Frognerbekkedaalen – villmarksdal midt i Oslo

Noen steder fins det «villmark» midt i Oslo. Svartdalen i Gamlebyen og Frognerbekkedaalen på Frogner er slike steder. Frognerbekkedaalen følger Frognerbekken som renner fra Frognerdammen og nedover til Drammensveien. Arsmangfoldet langs bekken er rikt, med gammel edderstokk på kalkrik grunn, Eddelevskog er en relativt sjelden skogtype i Norge. Denne skogen er frodig og artsrik og består av varmekjære trær som eik og alm. Kombinasjonen av gamle trær og en bekk skaper et variert fuglevil. Fuglesangen er derfor ekstra vakker akkurat her i Frognerbekkedaalen.

7 B6 Ugler i parken

Oslo har et rikt dyreliv. Vi har grevlinger og piggsvin i gamle hager og flaggarmus og ugler i parkene. Selv Frognerparkens berømte statuer må dele turlerplass med kattulv Kattulga er ei «bygde» som trives i parkene våre. På en kveldstur i Frognerparken er sjansene der for at du kan høre kattulga, spesielt om våren når den turer for å finne mate. Og et derimot morgenfugli, kan oppptil 40 ulike fuglearter synge morgenkonsert i Frognerparken.

8 B6 Tanter i parken

Frognerparken har sitt utrspring i Frogner hovedgård, sannsynligvis oppført for år 1700, som i dag huser Bymuseet. Det var parkanlegget til hovedgården som ble åpnet som park for publikum i 1904. Det er derfor det sørlige hjørnet av parken som er den eldste delen av Frognerparken. Her finner du også paviljongen fra 1837 som står på høyden ved Kirketoisen – og Frognerborgen som er Norges største ikke-kommersielle lekkeplass. I dag må fortrolene selv passe på barna som leker i Frognerborgen, men da kommunen anla de første lekkeplassene i mellomkrigs tiden, hyret de også «parktanten» som skulle avlaste modernene. Oslos første parktante ble ansatt nettopp her i Frognerparken.

9 B5 Barnekmunsmuseet – slik barn se verden

Howdan ser barn på verden? Det internasjonale Barnekmunsmuseet i Lille Froens vei 4 viser kunster lagd av barn fra hele verden. Barnekmunst fra over 180 land er representert på ett museum. Her får du innblikk i barns tanker om alt fra menneskegrøtigheter og krig til «b-ugle» som trives i egne. Museet legger også til rette for at de berøsdene kan skape kunst selv gjennom blant annet dans og sang. Dette er faktisk verdens første fullstendige museum for barnekmunst. P.S. Museet har planer om å flytte nærmeare sentrum, så sjekk nettsidene deres for du besøker det: www.barnekmunsto.no

10 C3 Gaustad, sykdom i stedet for magi

Gaustad sykehus åpnet i 1855 som det første psykiatriske sykehuset i Norge. Den nymtåndende legen Herman Wedel Major sto bak planleggingen. Wedel regnes som grunnleggeren av norsk psykiatri og påpekte at sinnsykdom var en sykdom, ikke en magisk besettelse. Gaustad ble inndelt i avdelinger etter kjønn, sykdom og sosial klasse. Behandlingen besto blant annet av lange bad med maki og opium for å motvirke melankoli. I dag er Gaustad en del av Oslo universitetssykehus. På sykehusområdet fins et museum hvor man kan besøke rommet for bedrøstede pasienter, tvangstroyer og nokler gangene lagde for å romme. En av pasientene på Gaustad var dikteren Gmuvor Hoffm. Hennes siste opphold på Gaustad varte i nesten ti år, og mens hun var der, skrev hun blant annet diktsamlingen Gjest på jorden fra 1971.

11 D2 Svensker og tyskere på Korsvoll

Hvis du vil se hvor grønn Oslo er, kan du ta turen til Havnabakken. Her finner du også Sveenskeuren, som går fra Havnabakken inn i Marka. Under Napoleonkrigene i 1807–1814 sto Norge og Sverige på hver sin side. Svenske krigstanger ble satt til å bygge veier og steingårder, og den 2,5 km lange muren ble antagelig bygd i dette tidsrommet av svenske fanter. Steinmuren rundt utmarka ga høyere status enn en skigård, og muren markerte trolig grensa mellom gårdene Brekk og Nordberg.

11b E2 Havnabakken ligger side om side med Korsvolltoppen, også kalt «Tyskeretoppen».

Fra 1943 til 1945 lå det en tysk luftvernstillning her, og området var inngjerdet og minelagt. Anlegget på Korsvoll hadde fire luftvernkanoner bemannet med oppptil 250 soldater. Det er fortsatt mange spor etter tyskerne, og et informasjonsskilt er satt opp på stedet.

12 D3 Eikeskogen Lunden

For 1000 år siden hadde vi store eikeskoger i Skandinavia. Eik er tett og hardt, og store deler av eikeskogene ble derfor brukt til skipsbygging. I dag er eikeskog en svært sjelden skogtype, men på Tåsen fins et lite stykke Eikeskogen «Lunden» en av de nordste eikeskogene i Norge. Eikeskoger skulpter et stort naturmangfold, og i Lunden er det registrert 63 ulike plantearter. Herfra er det øvrig kort vei ned til Bakkehaugens godt bevarte gårdstun, som ligger i Einar Høigårds vei 25.

13 E4 Voldslekka, sport i stedet for spor

Turveien som går tvers over den store idrettsplassen Voldslekka, følger egentlig en plantaget trasé for jernbanespor. På slutten av 1800-tallet båndla nemlig jernbanen sporet til en mulig toglinje mellom Østbanen og Vestbanen via Grefsen. Særlig kom aldri, men planen hindret utbygging og sikret plass for Voldslekka. Like ved Voldslekka ruver kunstbygningen til den nå nedlagte Margarinfabrikken Norge fra 1927. I dag huser Margarinfabrikken, som ligger i Stavangergata 42, en av byens største og mest moderne barnehager.

14 C4 Ullevål Hageby og Damplassen

I 1924 sto Ullevål Hageby ferdig. Hagebyen var opprinnelig tiltenkt arbeiderklassen, slik at de skulle få grunnere oppvekst, men det var arbeidere som flyttet inn i boligene. I de yngre 30-årene var hagebyens åkre så fristende at man måtte opprette «fruktvern». Sentrum for hagebyen er Damplassen, visstnok oppkalt etter to fiskedammer anlagt av svenske krigsfanger i tiden rundt 1814. Her lå også Lille Sagmo. Det var en rekke reklamer med å være Vestre Akers mest velassorterte forretningsmedel egne avdelinger for kolonialvar, fisk, kjøtt, isenkram m.m. Samvirkelaget var det reneste kjøpeshuset for kjøpesentret tid i. Den flotte bygningen hvor samvirkelaget ligger til, finner du i dag Åpent Bakeri.

15 D4 Natursens eget kor på Nordre gravlund

Har du noen gang stått opp grytidlig og spassert til kirkegården mens byen ennå halvsover? En spassertur på en av Oslos gravlund er værmmen kan være en vakker opplevelse. Du vil oppleve at dette ikke bare er en plass for de døde. Våre eldste kirkegårder er som oaser av fuglevil midt i byen. Det synges, tilres, skvattes og kurses. Ta turen dit en morgen, sett deg ned ved et tre, og opplev natursens flerstemte vårkor.

16 E4 Bjølsenparken, «et eventyr av en kjempehave»

Bjølsenparken var opprinnelig en herregårdsgård under gården Sandre Bjølsen. Lenge var parken privat promeneradestok for herregården, men i år 1900 ble den offentlig. I 1930-årene omaltte Atterstopen parken «et eventyr av en kjempehave». Eventyret slo sprerker da Sarpsborggata ble

forlenget og skilte herregården fra parken. Bedre gikk det ikke under andre verdenskrig da nazistene brukte den flotte idealleasen som foringsplass for hester og esler. «Kjempehave» lever videre i dag som bydelspark.

17 D5 River'n, en sensasjon!

På begynnelsen av 1900-tallet ønsket man at folk skulle oppleve «lys, luft og skjønnhet» der de bodde. Arkitekt Kristen Rivertz hadde revolusjonerende ideer om hvordan dette skulle gjøres, og tegnet opp 15 frittslående bygninger på Svordan. Her lå den nord-sør for at de skulle få maksimalt med lys og luft mellom gårdene. De 15 blokkene sto ferdig i 1912 og inneholdt 479 et- og toroms leiligheter med kjøkken og WC. Siden slike frittslående gårder var nytt i Europa, kunne buslaster med arkitektet byggeplassen for at se hvordan det som på folkemunne ble kjent som River'n, grodde fram.

18 E5 Vøienveidungen, Oslos vakreste løkkeelendom

Da Christian 4. grunnla Christiania i 1624, ga han samtidig borgerne en stor eiendom – bymarka. Bymarka strakte seg fra Bjølsen til Skillebekk og skulle være et sted hvor borgerne kunne dyrke mat og la dyrene gå på beite. Men Christianias ledende menn begynte snart å tildele hverandre biter av feilslaget. Disse ble kalt løkker og fikk navn i fortsatt bruk. Borgermester Russus løkke, derav Russelokka, var størst og først. På 1700-tallet ble Vøienveidungen gård gift til rådmann Johan Peterson Bergmann. Han bygde opp gården slik at den i dag er en av Oslos flotteste løkkeelendomer. Siden 1955 har Fortidsmittforeningen eid og drevet gården, og om sommeren er det kafé her.

19 E5 Sagene, den industrielle revolusjon og Akerselva

Sagene har navn etter alle sagene som ble anlagt langs Akerselva på 1600-tallet. De Maridalsveien grodde fram som innfartsvei til Christiania, ved det nå gamle danske arbeiderernes trehus ble reist. I dag er det kun navnet Sagene igjen som minne etter sagarbeidene, men da industrien kom til Akerselva, har vi flust av kulturminner. Da første kapitlet i norsk arbeider- og industrihistorie skrives ved Akerselva, og de gamle fabrikkene tronet fremdeles langs elva. Særlig én fabrikk vitner om den epokegjerdne begivenheten som fant sted der de gamle sagene sto: Ved Belierbrua bygde Knud Graah i 1846 Vøien Bomullsspinneri. I Sagveien 28 ligger Arbeidermuseet, hvor du kan lære mer om byens arbeiderkultur og livet langs Akerselva.

20 E5 Sagene skole under okkupasjonen

«I det lyse, koselige kontoret med vakre møbler og kunstgjenstander var nå en klesnor som flagrende soldatkjorter eneste innbo. Ute i skolegården gikk hester og gnog barken av våre hellige bjørketrær. Men det vendste av all var å se hakekorstegget vaie på flaggstangen i skolegården.» Dette forteller en lærer om Sagene skole under andre verdenskrig.

Hva skjeddde med skolen og barna våre da andre verdenskrig kom til Norge? Kort etter 9. april konfiskerte tyskerne osloskolene. I stedet måtte fabrikkene, menighetshus eller private hjem tas i bruk for å fortsette undervisningen. Kroppsoving kunne skjedd i gårde. Undervisningen ble redusert, og de viktigste fagene kristendom, norsk og regning. Det var rasjonering på matvarer og brønsl, og noen ganger fikk elevene «brønslsfierle». Skolene fikk en viktig rolle i elevenes kosthold, og overleer Kristin Arnesen ved Sagene skole var en foregangskvinnene bak suppestasjonene: koking av styrkende havresuppe til Oslos elever. Dette ble mulig takket være forsensledere av havre, byggryn og tormalm fra Danmark, og ikke minst alle husmødrene som påtok seg å koke suppe. Da present under frigjøringsgutstjenesten på Sagene skole spurte elevene «Hva er det vi takker for i dag, barn?», var svaret: «Havresuppal».

21 E6 Grünerløkka, «med nogenlunde smukke Fasadere»

Bor du på landet? Det ville de fleste av Oslos innbyggere gjort for 150 år siden. Selv urbane Grünerløkka var nærmest ubebyggt fram til slutten av 1850-årene. Thorvald Meyers gate er oppkalt etter mannen som kjapte Grünerløkka fra gården Nedra Foss i 1882 og fikk den regulert til to store kvartaler som igjen ble delt i tomtar. Disse ble solgt til utbyggere med krav om at bygningene skulle ha «nogenlunde smukke Fasadere». Livet her ble imidlertid trangbodd, med mørke og fugtike bakgårder. I 1960-årene hang rivingstrusselen tungt over Grünerløkka for byfornyelsen reddet området i 70-årene. I dag er Grünerløkka fasader fortsatt «nogenlunde smukke», og Paulus kirke, Birkelunden og bygårder ved kirken er fredet av Riksantikvaren fordi de utgjør et unikt 1800-talls bymiljø.

Birkelunden stammer også fra utparselleringen av Grünerløkka. Navnet fikk Birkelunden på grunn av alle bjørketrærne som ble plantet der. Den godeste Thorvald Meyer tilbød i 1882 kommunen å overta Birkelunden mot at parken ikke skulle bebygges. Han mente at befolkningen i et så stort og tettbygd strøk «trengte et åpent rekreasjons område, en lunge med andre ord som liv og luft i gråheten og som ga glede og var til rekreasjon og hvile».

22 D6 Historisk sus over Teltthusbakken

De gamle trehusene langs Teltthusbakken, en av Oslos koseligste gater, ble satt opp av fregtfolk for 200 år siden. Den gangen markerte Teltthusbakken en skille: Mens fattigfolk bodde langs Teltthusbakken, markerte toppen av bakken starten på villmarksdal. På begynnelsen av 1800-tallet kjapte konsul Weste Egeberg jorda her for å drive gårdsbruk. Her jul ga han et kjærkomment bidrag til beboerne: spekeisid til magen og halmt til madrassene deres. Navnet fikk bakken fordi den på 1700-tallet ledet opp til et militært utstyrslager. De ble kalt «teltthuss» og lå som regel ved en kirke. På toppen av Teltthusbakken ligger det som ikke bare er Oslos eldste kirke – men også byens eldste bygning – Gamle Aker kirke fra 1100-tallet.

23 D6 Egebergløkka parsellhage – jordflekk til bylotket

Egebergløkka parsellhage, etablert i 1917, er Oslos eldste parsellhage. I motsetning til kolonihagene er parsellhagene uten hytter – her står dyrking av jorda i fokus. I Oslos fins det cirka 20 parsellhager, og en av de yngste er «Herligheten» ved Luftåttene i Bjorvika. Opprinnelig skulle parsellhagene gi fattige anledning til å dyrke jord og komme seg ut av trangboddeleien. Gjennom parsellhagen går en gammel sti som heter Kjærhøstestien. I skovende stund er det framsatt et forslag om å omregulere deler av friområdet her, noe som har møtt sterk lokk motstand.

24 D6 St. Hanshaugen – gravplass, påfulger og musikk

Hadde det ikke vært for at noen borgere i 1840-årene begynte å feire St. Hans her, hadde vi kanskje kalt St. Hanshaugen for Mærhaugen i dag. Den kunne også heit Sappelhaugen eller Grauhagen. Tidligere var St. Hanshaugen et sted hvor man brente sappel og begravde hester. Hestekirkegården som lå her, fikk kallenavnet Mærhaugen. Etter hvert ble «haugen» omgjort til park, med blant annet påfulger, apekatter og bjørner. «Parkveden» med musikk sørget for å trekke store folkemasser til parken, men populariteten sank under krigen da tyske militærorkestre og katter i parken ble nedlagt. Før huset fra 1975, som har vært vannverkbykkel og toppedet ligger «Stonedammen». Parken har et av de største mangfold av trær av alle byens parker, og trærne er stort sett plantet mellom 1855 og 1900.

25 C6 Det funker på Bislett

Bislett stadion ble innviet allerede i 1922. I dag er Bislett mest kjent som fridressarena, men tidligere i 1988 var det også skytstadion. Det var her Håns tok sine tre gullmedaljer under OL i 1952. Hele stadionet ble revet i 2004, og nytt stadion åpnet bare ti måneder etter. Det er ikke bare atmosfæren og brolet som gjør Bislett stadion spesielt. I verdenssammenheng er det idrettsarenaer som ligger så nærme bebyggelsen – fysisk og arkitektonisk – som Bislett. Stadionet er fullt av funki, i likhet med store deler av bebyggelsen rundt, særlig langs Sofias gate.

26 C6 Stensparken, nattmannens hjem

Nattmannen var byens renovasjonsmann som fjernet «uverdige» avfall. Om natta tokte han utover, begravde likene etter selvmordere og folk som var blitt henrettet, kastrette hester og svin og avlivet lesuhunder og katter. I 1823 flyttet nattmannen til Korpehaugen, det gamle navnet på Stensparken. Her fikk kjørte han lasten sin, som ble kalt nattkisten. Her ble byens doanfall lagret, men også tørket for de fleste videreisende som

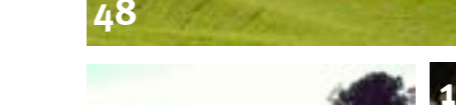
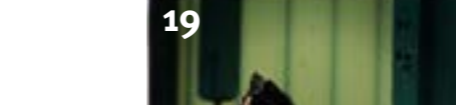
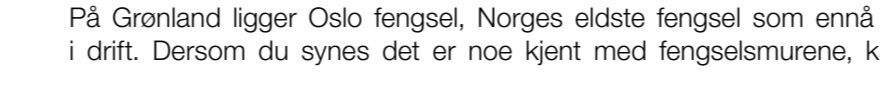
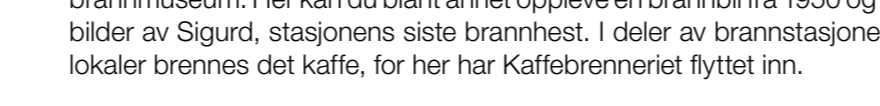
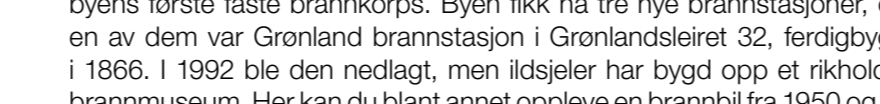
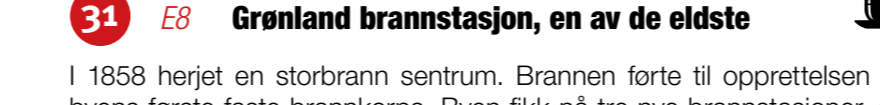
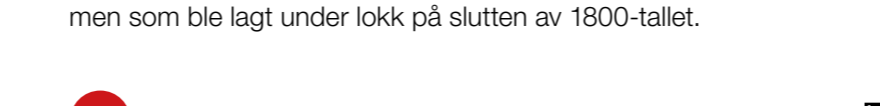
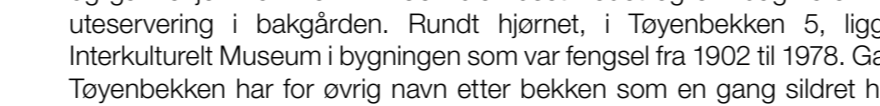
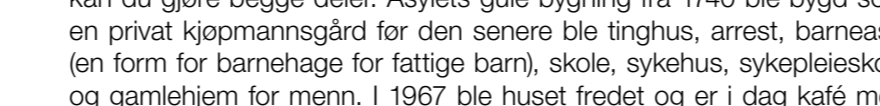
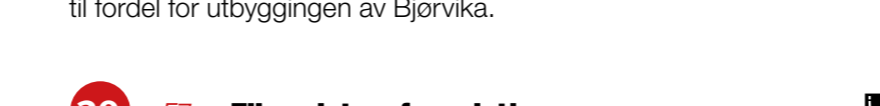
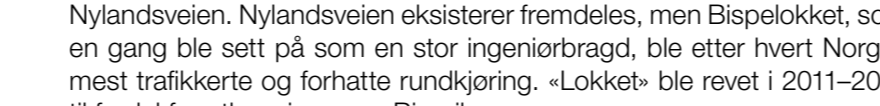
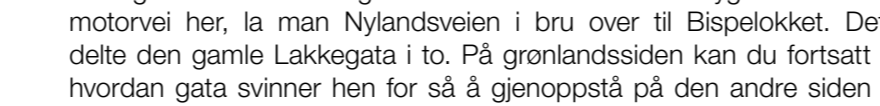
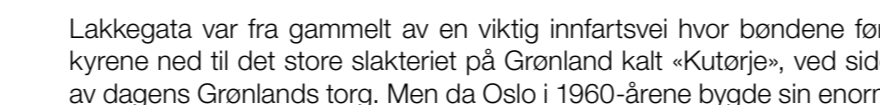
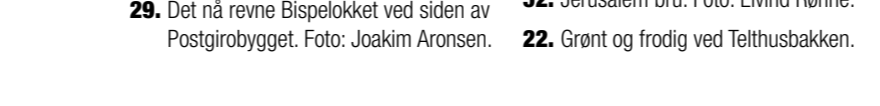
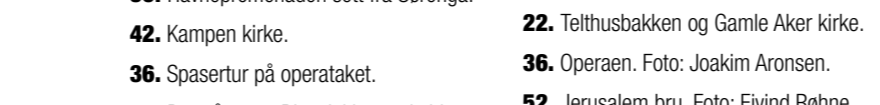
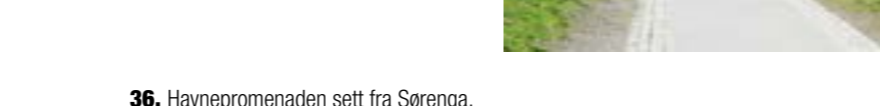
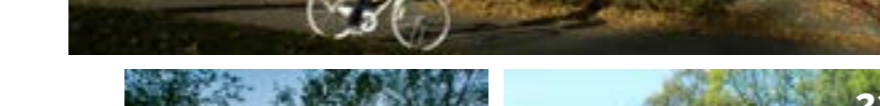
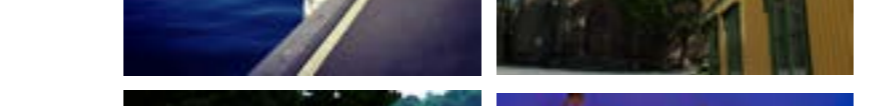
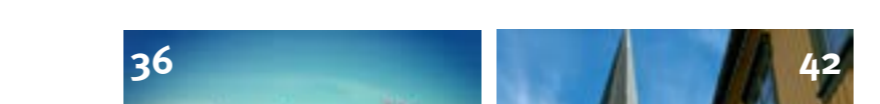
gjødset til bønder. Ordningen med nattmann varte fram til 1871. Da ønsket man ikke lenger stark midt i byen. Sporene etter nattmannen er på borte. Væien opp til Nattnmannshaugen – Nattnmannstredet – endret i 1820 navn til Pilestredet, og i 1930-årene ble Stensparken omgjort til park.

27 E7 Ny York, bygd i «amerikansk tempo»

I 1858 utvidet Christiania grensene for å omfatte hele det framvoksende industristrøket langs Akerselva. I Christiania var det påbudt å bygge i mur, noe som var mye dyrere enn tre. Derfor fikk mange fattige det nå travelt med å sette opp egne trehus på de rundt 70 småtomtene Hans Grüner hadde solgt dem nedest mot Nybrua. Siden byggingen skjeddde i et «amerikansk tempo», ble området kalt «Ny York». I dag er det ikke mange av Ny York-husene som står igjen. Det som er lettest å finne, er et lite grendehus midt i Korsgata.

28 E7 Torggata, én gate til alle torg

I enhver by kan du være trygg på at dersom en gate heter Torggata, fører den fram til et torg. Oslo er spesiell, ettersom det langs vår Torggata ligger tre torg: Stortorget var opprinnelig ei mye utbyggt bygrensa, men ble opparbeidet av byens borgere i 1734 og var deretter byens handelstorg i over 100 år. Youngstorgent ble anlagt i 1852 for å overta som handelstorg da Stortoret var for trangt. Det het Nytorvet til 1952, men skiftet navn til Youngstorg, etter Jørgen Young, som på 1800-tallet eldde lokka torgen til. Ankeretorget, ved Kulturkirken Jakob, var lenge byens fursatstorg, hvor folk kjøpte frukt og grønnsaker. Senere ble torget bussterminal for det by omgjort til studentboliger. Torget har navn etter Christian Anker, som eide lokka og var en av Christianias rikeste handelsmenn.

Tegnforklaring

12 Turvei-nummer	Lysløype	Park/kirkegård
8 Severdighet	Markagrense	Grøntområde/Marka
Turvei på asfalt	Badeplass	Idrettsanlegg
Turvei på grus	Godkjent idstед	Bebygg område
Tursti	Klatrefelt	Industriområde
Sykling i sykkelfelt	Markastue	Stor bygning
Sykling på gang- og sykkelfelt	Kirke	Vann/sjø
Sykling i veinbanen	T-bane	Myr
Pilgrimsleden	Tog	
Sti i Marka	P-plass	

Målestokk: 1:10 000
1 km
Kilde: Plan- og bygningssetaten
Koodat: EUREF66 UTM zone 32
© Plan- og bygningssetaten